

Notat

Til:

Karl Viken

Frå:

Ove Sæbø

Støtte til innkjøp og installasjon av varmepumpe

Saknr/Journalnr

22/807/23/3995//OVSE

Arkivkode

FA-X06

Dato:

26.04.2023

Oppsummering:

Kommunestyret vedtok i budsjettsaka i desember 2022 (saknr. 079/2022) at rådmannen skulle leggje fram sak til kommunestyremøtet i juni 2023 der det vart gjort ei vurdering av tiltaka fritidskort, varmepumpe og straumstøtte. Dette er tenkt å vere aktuelle tiltak som kan motverke relativ fattigdom i Samnanger kommune.

Rådmannen tilrår å etablere ei ordning som skal sikre at hushandar skal kunne skaffe seg eiga varmepumpe for å kunne redusere kostnader til straum. Ordninga bør vere avgrensa til ein periode som gjeld ut 2024, ha kriteriestyring, samt med ei samla økonomisk ramme på kr. 700 000,-.

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka:

Kommunestyret vedtok i budsjettsaka i desember 2022 (saknr. 079/2022 pkt. 1a at rådmannen får i oppgåve å vurdere løysingar for å bekjempe relativ fattigdom i Samnanger kommune. I same sak (pkt. 1i) vart det gjort vedtak om at rådmannen skulle leggje fram sak til kommunestyremøtet i juni der det vart gjort ei vurdering av tiltaka fritidskort, varmepumpe og straumstøtte.

I fortsettinga vil rådmannen gjere ei vurdering knytt til varmepumpe. Fritidskort kjem i eiga sak. Straumstøtte inngår som del av varmepumpevurderinga.

Faktagrunnlag, problemskilddring og moglege løysingar:

I løpet av siste halvdel av 2021 og vidare ut i 2022 steig straumprisane i marknaden på eit vis me ikkje har vore kjent med i nyare tid. Årsak er knytt til underskot på straum i Europa, og Noreg er ein del av denne marknaden. Ei underliggende årsak til prisauken er knytt til reduserte gassleveransar frå Russland til Europa.

Regjeringa har gjennom 2022 etablert (føreslått ut 2024) eiga straumstøtteordning for privathushaldningar. Denne vert administrert gjennom nettselskapa. Likevel kjenner mange at straumrekningane har blitt høge – og for somme hushaldningar så høge at det skapar vanskar. I samband med auke i straumkostnader har også lånerenter stige, den generelle prisauken har stige,

medan inntektene ikkje har fulgt etter. Det kan føre til at fleire vil oppleve det som er omtala som *relativ fattigdom*.

Ein kort definisjon på relativ fattigdom kan vere at *relativ fattigdom* er fattigdom sett i forhold til størstedelen av befolkninga i eit land. At dersom ein er fattigare enn dei fleste i landet ein bur i, så opplever ein relativ fattigdom. OECD set grensa for relativ fattigdom til å vere under 50 % av medianinntekta i landet. EU set grensa til 60 %. Om lag 5 – 12 prosent av befolkninga i Noreg opplever relativ fattigdom.

Relativ fattigdom vil kunne føre til aukande oppleving av utanforskap i samfunnet. Konkrete utfordringar med å kunne oppretthalde ein akseptabel levestandard kan vere vanskar med å eige si eiga vaskemaskin, ha råd til å reise på ferie, ta del i fritidsaktivitetar/bursdagar med meir. Denne usynlege fattigdommen vil kunne påvirke psykisk helse og ernæring.

Det er nokre grupper som er meir utsett enn andre. Dette kan gjelde flyktningar, rusavhengige, minstepensjonistar, langtidsledige, einslege forsørgjarar, uføretrygda, langtidssjuke, familiar med tre eller fleire barn, personar med psykiske lidningar med fleire.

Relativ fattigdom vert også knytt til *barnefattigdom*. Meir enn 11 % av barn i Noreg lever i fattigdom (kjelde: Redd barna). Det inneber 2 – 3 elevar i kvar klasse veks opp i fattigdom.

Å gje tilskot til varmepumpe til hushaldar i Samnanger kommune vil kunne bidra til at familiar får redusert straumrekninga si. Det vil gje noko større økonomisk handlefridom.

Luft-til-luft varmepumpe: Enova viser til at ved eit forbruk på 25 000 kWh i året kan ein spare 4 800 kWh på ei luft-til-luft varmepumpe. Kostnaden ved innkjøp og montering ligg mellom kr. 18 000 – 30 000,-. Det vert ikkje gjeve støtte frå Enova til slikt tiltak. Samnanger kommune bør i denne omgang ikkje gje tilskot til andre dyrare varmepumpeløysingar.

Det bør setjast av ein samla sum på kr. 700 000,- til føremålet. Dersom varmepumpa i snitt kostar kr. 24 000,-, vil det utløyse nærare 30 tilskot. Dette vil kunne ha ein god samla effekt i Samnanger.

Konkretisering av ordninga:

Følgande kan vere hovudtrekk i ordninga:

Samnanger kommune lyser ut ordning kor det er råd å søkje om inntil kr. 30 000,- i støtte til kjøp og installering av varmepumpe (luft-til-luft). Tilskotet er meint å dekke heile kostnaden utan krav til eigenfinansiering frå søkjar. Samla sum som er satt av til ordninga er kr. 700 000,-.

Ordninga er meint å treffe innbyggjarar/hushaldningar i Samnanger kommune som opplever relativ fattigdom. Det inneber at søkjar etter beste evne vert oppmoda om å gjere greie for sin livssituasjon slik at det er råd for kommunen å fatte vedtak på eit vis som treff målgruppa i størst mogleg grad.

- Det må sendast inn søknad kor det vert oppmoda om å gjere greie for forhold som skildrar sin livssituasjon. Det vil kunne omfatte forhold som t.d.:
 - Sivil status: einsleg i husstanden, eineforsørgar, i arbeid/student, langtidsarbeidslaus eller anna
 - Økonomisk situasjon; inntekt og utgifter per månad, mottakar av sosialstønad, vedvarande låg inntekt eller anna
 - Familiesamansetting, tal og alder på ev. barn, eineforsørgar eller anna
 - Helseforhold du meiner er relevante; rus, psykisk helse, langtidssjukdom eller anna
 - Innvandrar, flyktning, under rehabilitering etter fengselsopphald, uføretrygda, rusavhengig eller anna

- Forhold ved husværet ein bur i: storleik, straumutgifter, innetemperatur (t.d. vinter), anna
- Annan informasjon du meiner er relevant for kommunen å kjenne til
- Tilsegn om tildeling av tilskot frå kommunen må gjevast *før* innkjøp og installering av varmepumpe. Ein kan ikkje søkje tilskot for varmepumper som allereie er installert.
- Det kan berre søkjast om stønad ein gang per husstand. Maks tilskotssum ein kan søkje er kr. 30 000,-.
- Det kan kun søkjast om stønad til primærbustad i Samnanger kommune.
- Leigetakarar kan også søkje. Her må du før utbetaling dokumentere at huseigar er samd i installasjon, og at du har planar om å fortsetje å bu i bustaden framover. Bur du i sameige eller burettslag må du sikre at du har lov til å setje opp varmepumpe.
- Kjøp frå privatpersonar vil ikkje utløyse støtte. Varmepumpa må kjøpast hjå godkjent forhandlar og installerast av godkjent installatør.
- Det er råd å søkje om støtte til ny varmepumpe dersom hustanden si noverande varmepumpe er defekt. Demontering av defekt varmepumpe må dekkast innanfor samla tilskotssum (inntil kl. 30 000-)
- Ev. oppgradering av straumkapasitet i bustaden vert ikkje dekkast av tilskotet.
- Det vert ikkje gjeve støtte til vedlikehald/reparasjon av varmepumpe.
- Vilkår for utbetaling vil visast i tilsegn.

Søknadsfrist er xx.xx.xx. Søkjar må nytte søknadsskjema som ligg på kommunen si heimeside: post@samnanger.kommune.no

Uttalar frå andre:

NAV Samnanger uttaler at tilskot til varmepumpe er eit tiltak som vil kunne treffe godt dersom ein har kriteria som er målretta. Det inneber at ein må kunne gjere skjønsvurdering av kven som skal motta tilskot basert på fleire moment.

Eldrerådet:

Ungdomsrådet:

Råd for personar med nedsett funksjonsevne

Vurderingar og konsekvensar:

Vurderingar:

Rådmannen si vurdering er at tilskot til varmepumpe vil bidra til lågare straumforbruk, og med det også gje lågare kostnader for hushaldninga. Det bør gjevast eit tilskot som dekkar heile kostnaden slik at ikkje husstandar som ikkje har økonomisk evne til å finansiere ein ev. eigendel fell utanfor. Føremålet med ordninga må vere å treffe dei som har eit størst behov for støtte til å komme seg ut av den relative fattigdomen dei opplever å vere i.

Kriteria for tildeling av tilskot bør utformast på eit vis som treff målgruppa. Det inneber at rådmannen på grunnlag av innkomne søknader må gjennomføre ei kvalitativ vurdering av desse.

Ved å gje slikt tilskot og redusere det økonomiske trykket på familiane, vil det kunne lette forholda i det daglege også med omsyn til bekymringar, uvisse og moglege helsebelastningar som følgje av dette.

Vurderinga er at tiltaket også er eit effektivt tiltak med omsyn til straumstøtte. Dette var eit eige punkt frå kommunestyret i desember. Varmepumpetiltak vil gje redusert straumforbruk, og dermed

reduisert straumrekning. Tiltaket treff ei avgrensa innbyggjargruppe – der behovet er størst. For øvrig er det etablert nasjonal straumstøtteordning som skal treffe kvar og ein som mottek straumrekning.

Rådmannen vil ikkje tilrå å gje eit kontantbeløp jamt over ut til alle straumkundar i Samnanger. Det vil vere ei løysing som er dyr og lite målretta med omsyn til kva ein ynskjer å oppnå. Det vil vere andre behov både no og framover som bør prioriterast høgare.

Konsekvensar:

Ved å setje av kr. 700 000,- til ordninga vil dette vere å setje konsesjonskraftinntektene kommunen har motteke den seinare tida i effektiv bruk som ei investering i innbyggjarar – der det treff best. 700 000,- vil kunne finansiere nærare 30 varmepumpetiltak. Dersom inntil 30 husstandar får eit slikt løft vil det samla sett kunne omfatte langt fleire personar.

Tiltaket vil kunne utgjere ein forskjell i kvardagen for mange. Det vil ikkje løyse alt, men det å få god innetemperatur og redusert straumrekning vil vere ein god veg å gå i arbeidet med å trekke innbyggjarar ut av den relative fattigdomen. Det vil også vere eit godt miljøtiltak sett i eit større bilete.